

Bruksela, 30 stycznia 2026 r.
(OR. en)

5835/26

COHOM 27
CONUN 14
COPS 70
COASI 26
COAFR 29
CFSP/PESC 147
DEVGEN 16
MAMA 25

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: Konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na 2026 r. na forach ONZ
zajmujących się prawami człowieka

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na 2026 r. na forach ONZ zajmujących się prawami człowieka, zatwierdzone przez Radę na jej 4151. posiedzeniu 29 stycznia 2026 r.

**KONKLUZJE W SPRAWIE PRIORYTETÓW UE NA 2026 R. NA FORACH ONZ
ZAJMUJĄCYCH SIĘ PRAWAMI CZŁOWIEKA**

1. **Prawa człowieka**, zarówno obywatelskie, kulturalne, gospodarcze, polityczne, jak i społeczne, są powszechne, niepodzielne, współzależne i wzajemnie powiązane. Są podstawą godności ludzkiej, równości, demokracji, praworządności pokoju i zrównoważonego rozwoju. Pokój i dobrobyt, wolność i bezpieczeństwo, a także realizacja celów zrównoważonego rozwoju i Agendy 2030, idą w parze z poszanowaniem praworządności, demokracji i wszystkich praw człowieka. Prawo międzynarodowe jest fundamentem pokoju, sprawiedliwości, wolnego handlu i rozstrzygania sporów.
2. Unia Europejska potwierdza swoje niezachwiane zaangażowanie na rzecz **powszechnego poszanowania, ochrony i przestrzegania praw człowieka** wszędzie i wobec wszystkich. UE będzie w dalszym ciągu zdecydowanie bronić powszechności praw człowieka, demokracji i praworządności, Aktywne propagowanie i ochrona tych uniwersalnych norm, także w naszych działaniach zewnętrznych, leży w interesie Unii Europejskiej, jej państw członkowskich i jej obywateli. UE będzie podejmować działania w ramach podejścia opartego na zasadach w celu skutecznego promowania praw człowieka, demokracji i praworządności w szybko zmieniającym się świecie.
3. Jesteśmy Unią opartą na współpracy międzynarodowej i współodpowiedzialności, dlatego obecny wzmożony atak na **międzynarodowy porządek** oparty na zasadach, prawa człowieka, normy uzgodnione na szczeblu międzynarodowym oraz instytucje, które ustanowiliśmy w celu ich egzekwowania, godzi w strategiczne interesy UE. Wspólnie uzgodnione zasady oraz skuteczne i inkluzywne **instytucje wielostronne**, skupione wokół Organizacji Narodów Zjednoczonych, są najlepszym sposobem na zapewnienie wszystkim pokoju, bezpieczeństwa, praw człowieka, dobrobytu i zrównoważonego rozwoju. UE będzie nadal zajmować zdecydowane stanowisko i odgrywać przywódczą rolę w podtrzymywaniu i promowaniu przestrzegania prawa międzynarodowego i praw człowieka, wykorzystując swoją jedność do wspierania międzyregionalnych partnerstw, które wzmacniają globalne normy i pokój na całym świecie. Będziemy wykorzystywać wszelkie możliwości na forach międzynarodowych, aby przeciwdziałać odwrotowi od praw człowieka.

4. UE będzie nadal **współpracować ze wszystkimi regionami świata** i zacieśniać partnerstwa z państwami we wszystkich regionach. W dalszym ciągu szczególnie ważne jest pogłębienie i rozszerzenie współpracy w dziedzinie praw człowieka, w tym poza kręgiem tradycyjnych partnerów o podobnych poglądach, oraz budowanie mostów. UE pozostanie przewidywalnym i wiarygodnym partnerem dla państw na całym świecie.
5. UE będzie nadal wzywać wszystkie państwa do pełnej współpracy i konstruktywnego zaangażowania w ramach **oenzetowskiego systemu praw człowieka**. W tym roku przypada 20 rocznica utworzenia **oenzetowskiej Rady Praw Człowieka**, dlatego bardzo istotne jest, aby potwierdzić jej rolę jako jednego z kluczowych forów dialogu, współpracy i działania na rzecz praw człowieka oraz wzmocnić jej pozycję i synergie z pracami innych organów ONZ, zwłaszcza Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ (ZO ONZ).
6. Aby **oenzetowski system praw człowieka** był **solidny i skuteczny**, Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka musi mieć możliwość niezależnego działania i dysponować odpowiednimi zasobami. UE będzie również nadal wzywać wszystkie państwa, by zapewniały ONZ i jej mechanizmom monitorowania praw człowieka bezwarunkowy i nieograniczony dostęp do ich terytoriów, na stałe przyjęły na swoim terytorium procedury specjalne ONZ i inne mechanizmy ONZ dotyczące praw człowieka oraz ułatwiały ich przedstawicielom wizyty w terenie. UE będzie potwierdzać swoje zdecydowane wsparcie dla **powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka**, który stanowi podstawę oenzetowskiego systemu praw człowieka, i będzie wzywać wszystkie państwa do dalszego uczestnictwa w tym przeglądzie. UE podkreśla istotną rolę, niezależność i integralność osób upoważnionych w ramach procedur specjalnych ONZ.
7. Wszystkie **trzy filary ONZ** są równie ważne i wzajemnie się wzmacniają, jako że stanowią fundament systemu ONZ. ONZ odgrywa kluczową rolę w ustanawianiu norm, a wszystkie jej organy i podmioty powinny włączyć perspektywę praw człowieka do swoich działań. **Inicjatywa ONZ-80** jest szansą na to, by wzmocnić ONZ i usprawnić jej działania, tak by realizowała cele we wszystkich trzech filarach; szczególnie ważne jest by wywierała wpływ w dziedzinie praw człowieka. UE będzie bacznie obserwować, czy proces reformy w ramach inicjatywy UN-80 nie wpływa w nieproporcjonalny sposób na filar praw człowieka; będzie też zwracać szczególną uwagę na to, by filar ten był **finansowany** w sposób adekwatny, przewidywalny i zrównoważony i by przeznaczano na niego większe środki, pamiętając, że już teraz jest on strukturalnie niedofinansowany i że w szczególności sposób dotyka go kryzys płynnościowy. UE będzie nadal wzywać wszystkie państwa, by wypełniły swoje zobowiązania finansowe i terminowo wpłaciły pełne składki.

8. Bieżące starania na rzecz **racjonalizacji i zwiększenia efektywności** prowadzone w ramach Rady Praw Człowieka i Trzeciego Komitetu ZO ONZ stanowią okazję do tego, by ukierunkować działania tych forów i zadania, jakie formułują, oraz zwiększyć ich skuteczność i wpływ, a także by zacieśnić współpracę między Radą Praw Człowieka a Trzecim Komitetem w celu ograniczenia nakładania się działań i uniknięcia ich powielania. UE wzywa wszystkie państwa do przyłączenia się do tych wysiłków w duchu szczerzej współpracy i w celu utrzymania najważniejszych funkcji tych forów.
9. Aby szanować, chronić i realizować prawa człowieka oraz zapewnić trwałą pokój i bezpieczeństwo, należy kontynuować działania na rzecz **położenia kresu bezkarności i zapewnienia rozliczalności** za wszelkie pogwałcenia i naruszenia prawa międzynarodowego, w tym **międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego**, gdziekolwiek do nich dochodzi. Rozliczalność ma kluczowe znaczenie, by zapewnić trwałe rozwiązanie konfliktów. Wraz z partnerami z całego świata UE będzie nadal wspierać procedury specjalne ONZ, osoby upoważnione w ramach tych procedur oraz inne niezależne dochodzenia dotyczące pogwałceń i naruszeń praw człowieka oraz naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego, w takich, które mogą stanowić zbrodnie międzynarodowe.
10. UE będzie potwierdzać swoje niezachwiane poparcie dla międzynarodowego systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, w szczególności dla **Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK)**, a także swoje zobowiązanie do utrzymania statutu rzymskiego oraz zachowania niezależności i integralności MTK. UE przypomina, że przestępstwa w rozumieniu statutu rzymskiego, które zagrażają pokojowi, bezpieczeństwu i dobrostanowi na świecie, nie mogą pozostać bezkarne. Aby umożliwić MTK wykonywanie jego mandatu, państwa strony powinny – zgodnie z postanowieniami statutu rzymskiego – w pełni współpracować z Trybunałem w zakresie dochodzeń i ścigania w odniesieniu do przestępstw podlegających jego jurysdykcji. UE od dawna zdecydowanie wspiera MTK. UE zachęca do dialogu między państwami stronami statutu rzymskiego a państwami niebędącymi jego stronami, z pełnym poszanowaniem prawa międzynarodowego i statutu rzymskiego, aby zapewnić dalsze działanie Trybunału jako skutecznej i niezależnej instytucji sądowniczej. UE będzie nadal potępiać ataki lub groźby skierowane przeciwko Trybunałowi, wybranym urzędnikom, personelowi i osobom współpracującym z Trybunałem. UE zapewni też pełne wsparcie i wkład w celu zagwarantowania ochrony Trybunałowi i jego personelowi przed zewnętrznymi naciskami lub groźbami, tak by mógł on kontynuować działanie w każdych okolicznościach.

11. Silna i prężna **przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego** ma zasadnicze znaczenie dla demokracji i praw człowieka oraz dla pociągania rządów do odpowiedzialności.

W warunkach coraz bardziej ograniczonego finansowania odnotowuje się niepokojący wzrost przypadków nękania, gróźb i ataków wymierzonych w organizacje społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka, w tym nasilenie transgranicznych represji, a także wprowadzanie w wielu krajach coraz bardziej restrykcyjnych przepisów. UE będzie nadal wspierać i chronić silne i odporne społeczeństwo obywatelskie w internecie i poza nim, w tym w ramach strategii UE na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, oraz systematycznie promować i umożliwiać ustrukturyzowane kontakty społeczeństwa obywatelskiego z organami decyzyjnymi oraz udział w pracach ONZ i innych forów wielostronnych.

12. **Zmieniająca się dynamika w ONZ** stwarza nowe wyzwania i prowadzi do wzmożonych prób podważania istniejących zobowiązań i norm. UE będzie stanowczo sprzeciwiać się wszelkim próbom podważania zobowiązań państw wynikających z prawa międzynarodowego lub osłabiania uniwersalności praw człowieka. UE będzie korzystać z całego unijnego zestawu instrumentów, w tym z globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka, aby uzyskać zmianę i poprawić sytuację w zakresie praw człowieka na całym świecie. UE będzie przeciwdziałać fałszywym narracjom, w tym tzw. jednostronnym środkom przymusu, oraz dezinformacji i zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informację (FIMI).

13. UE będzie podejmować działania, aby położyć kres pogwałceniom i naruszeniom praw człowieka i im zapobiegać, w tym poprzez prowadzenie i wspieranie **odpowiednich inicjatyw** w ramach Trzeciego Komitetu ZG ONZ i Rady Praw Człowieka. Inicjatywy dotyczące poszczególnych krajów umożliwiają skupienie uwagi na sytuacji w zakresie praw człowieka w określonych krajach zgodnie z uniwersalnymi normami, czy to w celu zajęcia się konkretnymi naruszeniami, promowania rozliczalności, czy też w celu przyczynienia się do poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka poprzez mandaty, takie jak niezależne mechanizmy i procedury specjalne, oraz Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka. UE będzie nadal odgrywać przewodnią rolę w **inicjatywach dotyczących poszczególnych krajów** – Afganistanu, Białorusi, Burundi, Erytrei, Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (KRLD) i Mjanmy/Birmy. Będzie uważnie śledzić inicjatywy dotyczące Demokratycznej Republiki Konga, Gruzji, w tym okupowanych separatystycznych regionów Abchazji i Osetii Południowej, Haiti, Iranu, Nikaragui, okupowanych terytoriów palestyńskich, Republiki Środkowoafrykańskiej, Rosji, Somalii, Sudanu, Syrii oraz tymczasowo okupowanych terytoriów Ukrainy, w tym Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol. UE będzie brać aktywny udział we wszystkich dotyczących poszczególnych krajów interaktywnych dialogach z osobami upoważnionymi w ramach procedur specjalnych oraz w innych wymianach poglądów, aby zwrócić uwagę na inne konkretne sytuacje w zakresie praw człowieka i odpowiednie wyzwania regionalne. UE podejmie również działania następcze w związku z ostatnimi sesjami specjalnymi Rady Praw Człowieka. UE będzie przewodzić pracom nad inicjatywami tematycznymi w sprawie kary śmierci, wolności religii lub przekonań oraz w sprawie praw dziecka.

14. UE nadal będzie z całą mocą potępiać nielegalną, niczym niesprovokowaną i nieuzasadnioną rosyjską wojnę napastniczą przeciwko **Ukrainie**. UE będzie również nadal z całą stanowczością potępiać ciągłe naruszanie przez Rosję prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego w Ukrainie, w tym doraźne egzekucje jeńców wojennych i więźniów cywilnych, arbitralne zatrzymania, systematyczne i powszechne stosowanie tortur i innych form złego traktowania, w tym gwałtów i innych form przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć związanych z konfliktem. UE jest głęboko zaniepokojona rosnącą liczbą ofiar cywilnych – zabitych i rannych – w wyniku używania przez Rosję dronów i broni wybuchowej, w tym tych o szerokim polu rażenia, na obszarach miejskich oraz wobec *innych* obiektów infrastruktury cywilnej i osób cywilnych. Komisja śledcza stwierdziła, że władze rosyjskie dopuściły się zbrodni przeciwko ludzkości polegających na torturach, wymuszonych zaginięciach, zabójstwach i przymusowym przemieszczaniu ludności, a także zbrodni wojennych, w tym celowych i wzmożonych ataków na osoby cywilne. UE będzie nadal wzywać Rosję i Białoruś do natychmiastowego zaprzestania poważnych naruszeń związanych z deportacją i przymusowym przemieszczaniem dzieci, co według komisji śledczej stanowi zbrodnię wojenną, do zaprzestania nielegalnej adopcji ukraińskich dzieci oraz do zapewnienia ich natychmiastowego i bezpiecznego powrotu do Ukrainy. UE wzywa Rosję do natychmiastowego zaprzestania militaryzacji i indoktrynacji ukraińskich małoletnich i młodzieży, o których to działaniach informują najnowsze sprawozdania OHCHR dotyczące sytuacji w zakresie praw człowieka w Ukrainie. UE jest głęboko zaangażowana w zapewnienie pełnego rozliczenia wszystkich zbrodni międzynarodowych oraz pogwałceń i naruszeń praw człowieka wynikłych z rosyjskiej wojny napastniczej, w tym w dochodzenia prowadzone przez prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego, a także w zapewnienie, że przestrzegane będą prawa ofiar do sprawiedliwości, zadośćuczynienia i gwarancji niepowtórzenia. W tym kontekście UE odnotowuje podpisanie nowej konwencji w sprawie ustanowienia Międzynarodowej Komisji ds. Roszczeń dla Ukrainy i wzywa do kontynuowania prac. UE będzie nadal wspierać dalsze wysiłki związane ze Specjalnym Trybunałem do spraw Zbrodni Agresji przeciwko Ukrainie oraz prace na rzecz ustanowienia kompleksowego mechanizmu kompensacyjnego. UE będzie popierać odnowienie przez Radę Praw Człowieka mandatu komisji śledczej ds. Ukrainy. UE będzie domagać się, aby Rosja położyła kres swojej agresji, wycofała wszystkie siły i sprzęt wojskowy z całego terytorium Ukrainy oraz by w pełni szanowała suwerenność, niezależność i integralność terytorialną Ukrainy w ramach jej granic uznanych przez społeczność międzynarodową. UE podtrzymuje swoje zaangażowanie na rzecz kompleksowego, sprawiedliwego i trwałego pokoju w Ukrainie, opartego na zasadach Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego, i z zadowoleniem przyjmuje wszelkie służące temu wysiłki.

15. UE będzie nadal monitorować i potępiać strukturalny system naruszeń praw człowieka w **Rosji**; naruszenia te są elementem coraz bardziej nasilających się systematycznych, popieranych przez państwo represji wewnętrznych obejmujących arbitralne zatrzymania oraz powszechne i systematyczne stosowanie tortur i złego traktowania. UE jest nadal głęboko zaniepokojona zamknięciem przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, zarówno w internecie, jak i poza nim, i będzie potępiać systematyczne prześladowania wobec społeczeństwa obywatelskiego, osób o odmiennych poglądach i niezależnych mediów w Rosji, a także transgraniczne represje. UE będzie wzywać Rosję do zniesienia represyjnych przepisów i dostosowania przepisów krajowych do prawa międzynarodowego praw człowieka. UE będzie apelować o natychmiastowe i bezwarunkowe uwolnienie i rehabilitację wszystkich osób arbitralnie zatrzymanych, w tym więźniów politycznych, oraz wzywać Rosję do zaprzestania nadużywania wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania do celów politycznych. UE będzie nadal wzywać Rosję do pełnej współpracy z całą ONZ, w tym w zakresie procedur specjalnych, mechanizmów dochodzeniowych i mechanizmów regionalnych związanych z sytuacją w zakresie praw człowieka, oraz do pełnego wykonania wszystkich niewykonanych dotąd orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.
16. UE zdecydowanie potępia rażące, systematyczne i powszechne łamanie praw człowieka na **Białorusi**. UE będzie nadal wzywać władze białoruskie do zaprzestania stosowania wszelkiego rodzaju represji. UE odnotowuje niedawne uwolnienie niektórych więźniów politycznych i będzie nadal wzywać Białoruś, by natychmiast i bezwarunkowo uwolniła i zrehabilitowała wszystkich więźniów politycznych, dbając o rozstrzygnięcie procesów sądowych po uwolnieniu więźniów oraz o zaniechanie stosowania wszelkich form nękania lub nacisku, które mogą skutkować przymusowym wyjazdem lub deportacją takich osób lub pozbawieniem ich możliwości korzystania z usług konsularnych. UE będzie wzywać władze Białorusi do zniesienia kary śmierci, a – jako pierwszy krok – do wprowadzenia moratorium. UE wzywa władze białoruskie do podjęcia rzeczywistego i pluralistycznego dialogu ze wszystkimi grupami społecznymi. UE będzie również nadal apelować do władz Białorusi o pełną współpracę z międzynarodowymi i regionalnymi mechanizmami monitorowania praw człowieka. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do wspierania wszelkich wysiłków na rzecz rozliczalności oraz praw ofiar do zadośćuczynienia, prawdy i gwarancji niepowtórzenia. UE będzie domagać się, aby władze Białorusi zaprzestały udziału w rosyjskiej wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie i przestały instrumentalnie traktować migrantów do celów politycznych, czego dopuszczają się w porozumieniu z Rosją. UE będzie w dalszym ciągu dokładać starań, by zapewnić, że kwestia pogarszającej się sytuacji w zakresie praw człowieka na Białorusi będzie nadal traktowana priorytetowo przez Radę Praw Człowieka, i będzie wspierać prace specjalnego sprawozdawcy i grupy niezależnych ekspertów ds. sytuacji w zakresie praw człowieka na Białorusi.

17. UE potępia wszelkie pogwałcenia prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego na całych **okupowanych terytoriach palestyńskich**. Z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2803. Nadal zdecydowanie opowiada się za prawem międzynarodowym i kompleksowym, sprawiedliwym i trwałym pokojem opartym na rozwiązaniu dwupaństwowym, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, w ramach którego dwa demokratyczne państwa – Izrael i Palestyna – współistnieją obok siebie w pokoju w bezpiecznych i uznanych granicach, oraz wspiera wysiłki dyplomatyczne – oparte na prawie międzynarodowym – w tym kierunku. UE nadal podkreśla potrzebę szybkiego, bezpiecznego i niezakłóconego dostarczania i stałej dystrybucji pomocy humanitarnej na dużą skalę do Strefy Gazy i w jej obrębie. UE będzie nadal wzywać wszystkie strony do ułatwienia pełnego i niezakłóconego dostępu pomocy humanitarnej do Strefy Gazy w celu zaspokojenia pilnych potrzeb ludności i apeluje o skuteczną dystrybucję pomocy zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym dystrybucję prowadzoną przez agencje ONZ, zwłaszcza UNRWA. Wzywa Izrael, by nie wdrażał przepisów o rejestracji organizacji pozarządowych w aktualnym brzmieniu. Będzie nadal wspierać Komisję Śledczą i realizację innych stosownych mandatów OHCHR (Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka) na okupowanych terytoriach palestyńskich. UE wzywa wszystkie strony, by wypełniały swoje zobowiązania na mocy prawa międzynarodowego, w tym prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego, oraz podkreśla, że należy pociągnąć do odpowiedzialności tych, którzy naruszają prawo międzynarodowe. UE będzie również przypominać o potrzebie pełnego wdrożenia postanowień Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, które są w pełni wiążące, i przyjmuje do wiadomości opinie doradcze MTS. UE zdecydowanie potępia dalszą eskalację, do której doszło po masowym wzroście przemocy ze strony osadników wobec palestyńskiej ludności cywilnej, oraz politykę zastraszania i grózb dotyczących przymusowych wysiedleń i aneksji na Zachodnim Brzegu, w tym we Wschodniej Jerozolimie, a także ataki terrorystyczne wymierzone w Izrael. UE wzywa rząd Izraela do odwrócenia procesu ekspansji osiedli, które są nielegalne z punktu widzenia prawa międzynarodowego, do powstrzymania się od jakiegokolwiek aneksji i do pociągnięcia do odpowiedzialności stosujących przemoc osadników. UE przypomina o przyjęciu przez zgromadzenie Ogólne ONZ deklaracji nowojorskiej o pokojowym rozstrzygnięciu kwestii palestyńskiej i wdrożeniu rozwiązania dwupaństwowego. Podkreśla kluczową rolę społeczeństwa obywatelskiego w promowaniu dialogu między Izraelczykami a Palestyńczykami na temat praw człowieka, pokoju oraz kompleksowego i sprawiedliwego rozwiązania konfliktu. UE ma nadzieję, że w przyszłości współpraca ze społeczeństwem obywatelskim i organizacjami pozarządowymi pozostanie niezakłócona.

18. Sytuacja w zakresie praw człowieka w **Iranie** pozostaje głęboko niepokojąca, w szczególności ciągły wzrost liczby egzekucji i doniesienia o ofiarach wśród uczestników demonstracji, podczas których Irańczycy wyrażają uzasadnione dążenia do lepszego życia, wolności i godności. UE będzie nadal potępiać stosowanie wobec demonstrantów przez siły bezpieczeństwa przemocy, arbitralnych zatrzymań i taktyk zastraszania. Będzie wzywać rząd Iranu, by zaprzestał egzekucji i prowadził konsekwentną politykę na rzecz zniesienia kary śmierci. UE wzywa Iran do położenia kresu wszelkim formom dyskryminacji – zarówno w kontekście prawa, jak i w praktyce – kobiet i dziewcząt, a także osób należących do mniejszości etnicznych, religijnych, językowych lub innych. Jest nadal zaniepokojona ograniczeniami wolności opinii i wypowiedzi oraz zgromadzeń, zarówno w internecie, jak i poza nim. Należy umożliwić swobodny przepływ informacji i dostęp do internetu. Wszystkie osoby zatrzymane za pokojowe korzystanie z przysługujących im praw powinny zostać natychmiast uwolnione. UE jest poważnie zaniepokojona nękaniami i represjami, zwłaszcza wymierzonymi w dysydentów, osoby należące do mniejszości religijnych i etnicznych oraz obrońców praw człowieka, zwłaszcza stosowaniem transgranicznych represji, również na terytorium UE. Wyraża zaniepokojenie powrotami na dużą skalę, w tym przymusowymi, Afgańczyków z Iranu. Wzywa Iran, by zapewnił wszystkim pozbawionym wolności sprawiedliwość proceduralną i gwarancje rzetelnego procesu sądowego. UE domaga się natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich arbitralnie pozbawionych wolności obywateli w Iranie, w tym obywateli UE i osób posiadających podwójne obywatelstwo, i wzywa władze Iranu do zaprzestania niepokojącej praktyki pozbawiania cudzoziemców wolności w celu uzyskania korzyści politycznych. UE wzywa również Iran do przestrzegania zobowiązań wynikających z konwencji wiedeńskich: o stosunkach dyplomatycznych i o stosunkach konsularnych, a także z Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych.

19. UE zdecydowanie potępia pogwałcenia i naruszenia praw człowieka w **Afganistanie**.

Pogwałcenia te obejmują przemoc ze względu na płeć, skrajną dyskryminację kobiet i dziewcząt ze względu na płeć, z jaką spotykają się one ze strony talibów, między innymi odmowę prawa do edukacji dla kobiet i dziewcząt powyżej 6 klasy, odmowę przyznania wolności wypowiedzi, swobody przemieszczania się i pracy, w tym zakazanie kobietom pracy dla organizacji pozarządowych i dla ONZ. Te systematyczne i systemowe pogwałcenia praw kobiet i dziewcząt mogą być równoznaczne z prześladowaniem ze względu na płeć, co jest zbrodnią przeciwko ludzkości w rozumieniu statutu rzymskiego MTK, którego Afganistan jest stroną. UE będzie nadal wywierać presję, aby zapewnić afgańskim kobietom i dziewczętom pełne i równe korzystanie ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności, a także wzmocnienie pozycji, rzeczywiste i bezpieczne uczestnictwo i pełnienie roli liderek we wszystkich sferach życia społecznego i publicznego, zwłaszcza w ramach procesu z Ad-Dauhy, a także aby zapewnić im ochronę przed wszelkimi formami przemocy. UE będzie również apelować o ochronę praw osób należących do mniejszości, w tym etnicznych i religijnych, takich jak Hazarowie, a także osób znajdujących się w trudnej sytuacji i osób LGBTI. UE podkreśla, że do zapewnienia trwałego pokoju, stabilności i dobrobytu niezbędny jest kierowany przez Afgańczyków proces polityczny obejmujący wszystkich Afgańczyków, uwzględniający równy i rzeczywisty udział kobiet. UE będzie wspierać misję wspierającą Organizacji Narodów Zjednoczonych w Afganistanie (UNAMA) w ramach jej kompleksowego mandatu z silnym komponentem dotyczącym praw człowieka oraz mandat specjalnego sprawozdawcy ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Afganistanie. Z uwagi na utworzenie przez Radę Praw Człowieka nowego mechanizmu rozliczalności dla Afganistanu UE będzie wspierać ONZ w zapewnieniu, by udało się go jak najszybciej wprowadzić w życie i by otrzymał wystarczające finansowanie.

20. UE będzie nadal wyrażać swoje poważne obawy w związku z sytuacją w zakresie praw człowieka w **Chinach**, w tym w Tybecie, Mongolii Wewnętrznej, Hongkongu i Sinciang. UE będzie wzywać Chiny do skutecznej współpracy z Wysokim Komisarzem ONZ i jego biurem oraz ze wszystkimi międzynarodowymi mechanizmami praw człowieka, w tym z myślą o wdrożeniu zaleceń sformułowanych w sprawozdaniu oceniającym kwestie związane z pogwałceniami praw człowieka w Sinciang. UE będzie zwracać szczególną uwagę na pełne korzystanie z praw człowieka i podstawowych wolności, przede wszystkim wolności opinii i wypowiedzi, stowarzyszania się i pokojowego zgromadzania się, wolności religii lub przekonań, w tym prawa wspólnot religijnych do prowadzenia działalności bez ingerencji i prawa do swobodnego wyboru przywódców religijnych, a także na ochronę praw kobiet i dziewcząt, zachowanie tożsamości kulturowej oraz położenie kresu pracy przymusowej. UE będzie nadal ściśle monitorować sytuację społeczeństwa obywatelskiego i poszczególne przypadki dotyczące obrońców praw człowieka, w tym tych, którzy współpracują z mechanizmami ONZ, oraz tych, którzy są narażeni na nękanie, zastraszanie i inwigilację oraz represje transgraniczne. UE ponowi swój apel do Chin o przestrzeganie zasady *non-refoulement* i powstrzymanie się od działań eksterytorialnych (w tym wymuszeń), które nie są zgodne z prawem międzynarodowym. Będzie wzywać Chiny do poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka przysługujących wszystkim osobom, w tym Ujgurom, Tybetańczykom oraz osobom należącym do mniejszości etnicznych, religijnych, językowych i innych. Jeśli chodzi o Hongkong, UE powtórzy swoje obawy dotyczące represyjnego stosowania przepisów dotyczących bezpieczeństwa narodowego i wezwie Chiny do wypełnienia swoich zobowiązań międzynarodowych, w tym poprzez przywrócenie wysokiego stopnia autonomii Hongkongu zgodnie z zasadą „jeden kraj, dwa systemy”. W miarę możliwości i przy pełnym poszanowaniu powszechnych praw człowieka UE pozostanie otwarta na współpracę z Chinami, w tym na forach wielostronnych.
21. UE zaapeluje do władz **KRLD** o podjęcie konkretnych działań, by położyć kres rażącym, systematycznym i powszechnym pogwałceniom praw człowieka, o czym przypomniano w rezolucji nr 80/220 Zgromadzenia Ogólnego ONZ. UE wzywa KRLD do poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka, podstawowych wolności i praworządności. Potwierdzimy potrzebę zapewnienia rozliczalności za pogwałcenia praw człowieka, w tym poprzez rozważenie kierowania spraw do MTK. UE będzie zachęcać KRLD do zaangażowania się w konstruktywne działania i dialog ze społecznością międzynarodową, w tym z systemem praw człowieka ONZ i ze specjalnym sprawozdawcą.

22. UE przypomina o tym, że **Gruzja** ma obowiązek umożliwić korzystanie z podstawowych wolności, i wzywa Gruzję do uchylenia lub dokonania gruntownego przeglądu niedawno przyjętego prawodawstwa, które jest sprzeczne z jej zobowiązaniami wynikającymi z międzynarodowego prawa praw człowieka oraz w sposób nieuzasadniony ogranicza lub narusza wolność zgromadzeń, zrzeszania się lub wypowiedzi, w tym wolność i pluralizm mediów. UE wyraża zaniepokojenie motywowanym politycznie wykorzystywaniem systemu wymiaru sprawiedliwości oraz wszczynaniem postępowań przeciwko organizacjom społeczeństwa obywatelskiego. UE będzie nadal zdecydowanie potępiać arbitralne aresztowania oraz nasilające się represje i prześladowania, w tym pozbawianie wolności liderów opozycji, niezależnych dziennikarzy i pracowników mediów oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, co przyczynia się do regresu demokracji i praworządności w Gruzji. UE będzie nadal wzywać władze Gruzji do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich osób arbitralnie zatrzymanych. Będzie również przypominać o absolutnym zakazie stosowania tortur i złego traktowania oraz podkreślać znaczenie położenia kresu bezkarności za naruszenia, których dopuszczają się funkcjonariusze organów ścigania.
23. W odniesieniu do **Mjanmy/Birmy** UE będzie nadal potępiać wszelkie akty przemocy wobec ludności cywilnej i wzywać do ich zaprzestania oraz będzie apelować o uwolnienie wszystkich osób arbitralnie zatrzymanych, w szczególności w następstwie wojskowego zamachu stanu z 2021 r., a także o stabilność i pokojowe pojednanie. UE będzie domagać się szybkiego ustanowienia przejrzystej, pluralistycznej i wiarygodnej ścieżki do demokracji i w tym kontekście będzie nadal wspierać wysiłki Organizacji Narodów Zjednoczonych i ASEAN, w tym pełne wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2669 (2022) oraz pięciopunktowego konsensusu ASEAN. UE będzie sprzeciwiać się wszelkim wyborom, które nie są wolne i uczciwe oraz których celem jest legitymizacja władzy wojskowej bez spełnienia wymogów procesu demokratycznego. UE zaapeluje o większe uspojnienie stanowisk w całym systemie ONZ oraz w terenie. Będzie nadal opowiadać się za sprawiedliwością i odpowiedzialnością za wszystkie pogwałcenia i naruszenia praw człowieka, w tym przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć związane z konfliktem, represje i masowe ataki na ludność cywilną. Będzie apelować o pełny, bezpieczny i niezakłócony dostęp pomocy humanitarnej do wszystkich potrzebujących. UE będzie opowiadać się za deeskalacją przemocy i odwróceniem nasilającej się militaryzacji ludności cywilnej, w tym Rohingjów w Arakan i obozach dla uchodźców. UE będzie nadal wspierać mechanizmy ONZ, w tym Specjalnego Sprawozdawcę ONZ ds. Sytuacji w zakresie Praw Człowieka w Mjanmie/Birmie i Specjalnego Wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ ds. Mjanmy, a także mechanizmy rozliczalności, w szczególności Niezależny Mechanizm Dochodzeniowy dla Mjanmy (IIMM).

24. UE jest głęboko zaniepokojona udokumentowanymi w licznych raportach powszechnymi naruszeniami międzynarodowego prawa humanitarnego oraz międzynarodowego prawa praw człowieka w całym **Sudanie**, w tym mającymi tam miejsce na dużą skalę przemocą seksualną i przemocą ze względu na płeć, zabójstwami na tle etnicznym, wykorzystywaniem głodu jako metody prowadzenia działań wojennych, łamaniem praw dziecka oraz masowymi przesiedleniami. UE będzie nadal jednoznacznie potępiać te akty okrucieństwa, z których wiele popełnianych jest systematycznie i na niepokojącą skalę, i ma niszczyielski wpływ na ludność cywilną, w szczególności na kobiety i dzieci, a także na inne osoby znajdujące się w trudnej sytuacji. UE będzie nadal wzywać wszystkie strony konfliktu do wznowienia negocjacji w celu osiągnięcia natychmiastowego i trwałego zawieszenia broni, oraz do poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa praw człowieka, a także suwerenności, jedności i integralności terytorialnej Sudanu. UE będzie domagać się ochrony ludności cywilnej, infrastruktury cywilnej, pracowników humanitarnych oraz dostępu pomocy humanitarnej, które nie mogą być uzależnione od zawieszenia broni. UE skoncentruje się na zapewnieniu odpowiedzialności za masowe akty okrucieństwa popełniane w całym kraju, w tym za liczne przypadki, które mogą kwalifikować się jako zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości. UE będzie wspierać prace MTK i ONZ oraz wzywać Sudan do współpracy z niezależną międzynarodową misją wyjaśniającą ds. Sudanu.
25. UE pozostaje głęboko zaniepokojona powszechnymi pogwałceniami i naruszeniami popełnianymi przez wszystkie strony we **wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga**. Obejmują one egzekucje pozasądowe, doraźne lub arbitralne, przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć oraz werbowanie i wykorzystywanie dzieci jako żołnierzy. Musimy zadbać o to, by wszyscy sprawcy pogwałceń i naruszeń praw człowieka oraz łamania międzynarodowego prawa humanitarnego zostali pociągnięci do odpowiedzialności. Dlatego tym bardziej pilnie potrzebne jest zapewnienie wystarczającego finansowania dla niezależnej komisji śledczej ds. naruszeń praw człowieka w obu prowincjach Kiwu, ustanowionej na mocy rezolucji Rady Praw Człowieka z 2025 r.

26. **Ludność Syrii** kontynuuje wytyczanie nowego historycznego kierunku w dążeniu do godności, wolności i sprawiedliwości. UE pozostaje zaangażowana na rzecz pluralistycznych przemian kierowanych przez Syryjczyków i pozostających w ich gestii, wolnych od szkodliwych ingerencji zagranicznych. Rozliczalność, kompleksowy i pluralistyczny proces sprawiedliwości okresu przejściowego oraz poszanowanie praw człowieka, w tym osób należących do społeczności religijnych, będzie kluczowy dla osiągnięcia trwałego pokoju i pojednania. UE będzie podkreślać znaczenie inkluzywności, poprawy sytuacji humanitarnej i stanu bezpieczeństwa oraz pluralistycznej przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, obejmującej wolne i niezależne media oraz diasporę syryjską, jako kluczowych warunków powodzenia tej transformacji. UE wzywa wszystkie podmioty do zaprzestania dalszej przemocy, do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony ludności cywilnej oraz do przestrzegania prawa międzynarodowego i powszechnych praw człowieka, w tym praw kobiet i dzieci. Wszyscy odpowiedzialni za pogwałcenia międzynarodowego prawa humanitarnego lub pogwałcenia i naruszenia praw człowieka – w przeszłości i obecnie – muszą zostać pociągnięci do odpowiedzialności i postawieni przed sądem. UE wzywa do poszanowania, ochrony i przestrzegania praw człowieka wszystkich Syryjczyków bez jakiegokolwiek rozróżnienia, w tym ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub religię. UE będzie nadal wspierać Komisję Dochodzeniową (CoI), Bezstronny i Niezależny Międzynarodowy Mechanizm (IIM) i Niezależną Instytucję ds. Osób Zaginionych (IIMP). UE apeluje do tych podmiotów ONZ, by nadal ściśle współpracowały z właściwymi instytucjami krajowymi i uzupełniały wysiłki krajowe. UE ponawia wezwanie do odnowienia mandatu CoI oraz swój apel do syryjskich władz przejściowych, by zapewniły IIM oraz IIMP pełny i nieograniczony dostęp do terytorium Syrii.

27. UE będzie nadal współpracować ze swoimi partnerami, w tym ze Stanami Zjednoczonymi i innymi partnerami regionalnymi i międzynarodowymi, aby wesprzeć negocjowaną, pokojową i pluralistyczną transformację demokratyczną w **Wenezueli**, odzwierciedlającą wolę ludności Wenezueli, z pełnym poszanowaniem suwerenności i integralności terytorialnej tego kraju. UE będzie nadal promować pluralistyczny, kierowany przez Wenezuelczyków proces dialogu, który może doprowadzić do pokojowego i demokratycznego rozwiązania obecnego wielowymiarowego kryzysu. UE będzie nadal wzywać do przeprowadzenia uczciwych, wiarygodnych i przejrzystych wyborów oraz do poszanowania norm demokratycznych jako kluczowych elementów rozwiązania kryzysu politycznego. UE będzie nadal domagać się uwolnienia wszystkich więźniów politycznych i zaprzestania arbitralnych zatrzymań, także cudzoziemców i osób posiadających podwójne obywatelstwo. Należy położyć kres represjom politycznym, w tym torturom i innemu okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu w ośrodkach detencyjnych, zwłaszcza wobec obrońców praw człowieka i dziennikarzy. UE będzie nadal opowiadać się za pełnym poszanowaniem podstawowych wolności, w tym wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się oraz wolności wypowiedzi. UE wzywa Wenezuelę do konstruktywnej współpracy ze wszystkimi mechanizmami ochrony praw człowieka, w tym z Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka oraz Urzędem Prokuratora Międzynarodowego Trybunału Karnego. UE opowiada się za rzeczywistym powrotem OHCHR do Wenezueli. Zasady prawa międzynarodowego, w tym Karty Narodów Zjednoczonych, muszą być przestrzegane w każdych okolicznościach.
28. UE będzie nadal wspierać **Haiti** w przewycięzaniu kryzysu humanitarnego, propagowaniu praw człowieka, zwalczaniu skrajnej przemocy ze strony zbrojnych grup przestępczych oraz przywracaniu demokracji i praworządności. UE będzie również nadal zachęcać władze Haiti do dalszych postępów w dążeniu do uczciwych i wolnych wyborów.
29. Mimo że UE dostrzega postępy poczynione w dziedzinie praw gospodarczych i społecznych, w tym na rzecz zwalczania okaleczania narządów płciowych kobiet, jest nadal zaniepokojona sytuacją w **Erytrei**, jeśli chodzi o szeroki zakres naruszeń praw człowieka, obejmujących m.in. praktykę bezterminowej służby wojskowej i arbitralnego poboru, a także arbitralne zatrzymania, wymuszone zaginięcia, tortury oraz nieludzkie warunki w więzieniach, a przy tym powszechną bezkarność. UE będzie nadal wzywać Erytreę, by przestrzegała Karty Narodów Zjednoczonych i wypełniała swoje zobowiązania międzynarodowe, oraz będzie zachęcać Erytreę do zacieśniania partnerstwa z Organizacją Narodów Zjednoczonych, w tym do podjęcia konstruktywnego dialogu na temat praw człowieka.

30. UE będzie uważnie śledzić sytuację w zakresie praw człowieka w **Azerbejdżanie** oraz nadal wspierać zrównoważony i trwały pokój między Armenią a Azerbejdżanem.
31. Oczekuje się, że **Turcja**, jako kraj kandydujący do UE i wieloletni członek Rady Europy, wywiąże się ze spoczywających na niej w związku z tym zobowiązań, a także zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa praw człowieka.
32. UE będzie nadal zdecydowanie popierać na wszystkich forach wielostronnych program na rzecz równości. Zgodnie ze swoimi międzynarodowymi zobowiązaniami UE będzie aktywnie propagować i intensyfikować wysiłki na rzecz **równości płci**, upowszechniania wszystkich praw człowieka i pełnego korzystania z nich przez wszystkie kobiety i dziewczęta oraz na rzecz wzmocnienia pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt, w tym poprzez uwzględnianie problematyki równości płci w kontekście poszczególnych krajów i poszczególnych wątków tematycznych. UE będzie wspierać ambitne i transformacyjne podejście służące zajęciu się pierwotnymi przyczynami nierówności płci, dyskryminacji oraz przemocy wobec kobiet i dziewcząt, a także ich czynnikami ryzyka. UE będzie w dalszym ciągu promować pełne włączenie perspektywy płci w inicjatywy na rzecz pokoju i bezpieczeństwa, w tym poprzez wdrożenie rezolucji RB ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz kolejnych rezolucji, w drodze wzmocnienia pełnego, skutecznego i znaczącego uczestnictwa i przywództwa kobiet i dziewcząt w zapobieganiu konfliktom i ich rozwiązywaniu w całym cyklu trwania konfliktu. UE będzie wykorzystywać wszelkie możliwości na wszystkich odpowiednich forach, aby nadal wypełniać te zobowiązania. UE będzie stanowczo sprzeciwiać się wszelkim działaniom lub propozycjom mającym na celu podważenie istniejących zobowiązań i norm międzynarodowych. Bardziej niż kiedykolwiek istotne jest, aby równość płci nie była w większym stopniu podważana oraz by szybko niwelowano istniejące luki. W tym kontekście UE zachowa czujność w odniesieniu do prób usuwania, zmieniania lub przeinaczania sformułowań dotyczących równości płci, pełnego korzystania z praw człowieka przez kobiety i dziewczęta oraz wzmocniania ich pozycji, a także dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową. UE pozostanie również czujna wobec prób usuwania, zmieniania lub błędnego interpretowania sformułowań dotyczących zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego i praw seksualnych i reprodukcyjnych, zgodnie z definicją zawartą w pkt 34 Europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju (zob. następny punkt).

33. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i realizacji wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia postanowień pekińskiej platformy działania i programu działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz wyników ich konferencji przeglądowych, a także podtrzymuje w tym kontekście swoje zobowiązanie na rzecz **praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego**. Mając to na względzie, UE potwierdza zdecydowaną wolę propagowania, ochrony i realizacji prawa każdej osoby do sprawowania pełnej kontroli oraz do swobodnego i odpowiedzialnego decydowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – w kwestiach dotyczących własnej seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. UE zwraca ponadto uwagę na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do jakościowych i przystępnych cenowo wszechstronnych informacji na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, edukacji w tym zakresie, w tym do wszechstronnej edukacji seksualnej, oraz usług opieki zdrowotnej.
34. Nadrzędnym celem starań UE na rzecz realizacji równości płci będzie zapobieganie i eliminacja wszelkich form przemocy, w tym **przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć**, zarówno w internecie, jak i poza nim, a także ochrona ofiar i osób, które doświadczyły przemocy, oraz karanie sprawców. UE będzie promować podejście obejmujące całe społeczeństwo, aby angażować mężczyzn i chłopców jako sojuszników, a także aby również oni skorzystali z wysiłków na rzecz wyeliminowania wszelkich nierówności płci. Będzie to robić m.in. poprzez zajęcie się dyskryminacyjnymi przepisami oraz zwalczanie stereotypów dotyczących płci i dyskryminacyjnych norm społecznych. UE będzie nadal wspierać **równe, pełne, skuteczne i rzeczywiste uczestnictwo kobiet i młodzieży**, w całej ich różnorodności, we wszystkich sferach życia publicznego i politycznego, zgodnie z planem działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2027. UE będzie opowiadać się za wsparciem politycznym i finansowym na rzecz i dla bezpiecznego i sprzyjającego środowiska dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także dla kobiet będących obrońcami praw człowieka, które dążą – w sferze osobistej lub zawodowej – do ochrony i propagowania praw człowieka i równości płci lub które zapewniają ochronę kobietom i dziewczętom, których prawa zostały naruszone.

35. UE broni prawa do **wolności opinii i wypowiedzi**, zarówno w internecie, jak i poza nim. UE będzie w dalszym ciągu promowała te prawa, na podstawie swoich pionierskich inicjatyw i wysokich standardów, tak by wspierać sektor mediów, który jest pluralistyczny, niezależny i odporny na kryzysy. Dotyczące tego akty prawne obejmują zwłaszcza europejski akt o wolności mediów, dyrektywę o przeciwdziałaniu SLAPP (strategicznym powództwom zmierzającym do stłumienia debaty publicznej), akt o rynkach cyfrowych i akt o usługach cyfrowych. UE będzie nadal zdecydowanie wspierać wolność mediów oraz prawo dziennikarzy i pracowników mediów do pracy w bezpiecznych warunkach, bez obawy przed nękaniami, groźbami i przemocą, zarówno w internecie, jak i poza nim. Coraz ważniejsze staje się podejmowanie zdecydowanych działań w celu zapewnienia na całym świecie wolnych, niezależnych i pluralistycznych mediów, które są kamieniem węgielnym demokracji. UE będzie pracować na rzecz wzmocnienia uczciwości informacji i odporności społeczeństw, w tym prawa dostępu do istotnych, rzetelnych i dokładnych informacji. UE – w pełni przestrzegając prawa międzynarodowego praw człowieka – będzie zwalczać dezinformację i działania z zakresu zagranicznych manipulacji informacjami i ingerencji w informacje. UE będzie nadal korzystać z pełnego zestawu dostępnych narzędzi, by chronić przed działaniami dezinformacyjnymi, zapobiegać im, zniechęcać do nich i reagować na nie. Będzie to czynić w szczególności przez wspieranie wolnych, niezależnych mediów i przez skupianie się na krytycznej kompetencji medialnej. W obliczu coraz bardziej nieproporcjonalnych i brutalnych reakcji na protesty na świecie UE będzie chronić i propagować prawo do **wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się**. UE będzie wspierać **wolność akademicką** i autonomię instytucji szkolnictwa wyższego, w których idee mogą się rozwijać i być bezpiecznie krytykowane.

36. UE będzie aktywnie wspierać, promować i wzmacniać zróżnicowane i niezależne **społeczeństwo obywatelskie**, opowiadając się za jego rzeczywistym uczestnictwem we wszystkich forach ONZ. UE będzie zdecydowanie potępiać wszelkie formy represji wobec **obrońców praw człowieka** i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym tych współpracujących w jakiejkolwiek formie z ONZ. UE będzie zwracać uwagę na konkretne zagrożenia, na jakie narażone są społeczeństwo obywatelskie i obrońcy praw człowieka, w tym niektóre ich kategorie, które często są ofiarami dyskryminacji, przemocy i nękania, i będzie odgrywać wiodącą rolę w promowaniu bezpiecznych i sprzyjających warunków dla nich. UE będzie zdecydowanie potępiać wszelkie formy **transgranicznych represji**, apelując do wszystkich państw o podtrzymywanie zobowiązań z zakresu prawa międzynarodowego praw człowieka poprzez zapewnienie, by pochodzące z innych krajów osoby ubiegające się o ochronę na ich terytoriach nie doświadczały transgranicznych gróźb ani ingerencji. UE opowie się także przeciwko środkom prawnym i administracyjnym powodującym kurczenie się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, takim jak przeszkody w rejestrowaniu organizacji pozarządowych, ograniczenia dostępu do zasobów, uciążliwe zasady weryfikacji i obciążające wymogi sprawozdawcze.
37. UE będzie nadal zdecydowanie sprzeciwiać się wszelkim formom **dyskryminacji**, zwracając szczególną uwagę na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminację krzyżową, w tym ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne lub społeczne, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną i tożsamość płciową, oraz zintensyfikuje działania na rzecz zwalczania wszystkich tych form dyskryminacji. UE ponownie podkreśla swoje zaangażowanie na rzecz równości i niedyskryminacji oraz na rzecz prawa wszystkich osób do korzystania z pełnego zakresu praw człowieka i podstawowych wolności, a także na rzecz ochrony osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, podatnych na zagrożenia i zmarginalizowanych. UE będzie konsekwentnie i konstruktywnie współpracować z podmiotami ONZ, których mandaty koncentrują się na zwalczaniu przemocy i wszelkich form dyskryminacji, oraz w dalszym ciągu będzie zdecydowanie wspierać prace ONZ w tej dziedzinie. UE potwierdzi swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz poszanowania, ochrony oraz realizacji pełnego i równego korzystania z wszystkich praw człowieka przez osoby LGBTI oraz będzie sygnalizować głębokie zaniepokojenie alarmującymi wskaźnikami przemocy, dyskryminacji i stygmatyzacji osób LGBTI. UE będzie w dalszym ciągu zdecydowanie potępiać dyskryminujące przepisy prawa, polityki i praktyki skierowane przeciwko osobom LGBTI. UE będzie popierać jako priorytet powszechną depenalizację stosunków między osobami tej samej płci za obopólną zgodą. UE zaapeluje o położenie kresu na całym świecie wszelkim formom przemocy wobec osób LGBTI.

38. W odniesieniu do **technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji** UE potwierdza, że prawa przysługujące ludziom poza internetem muszą być także chronione w internecie i w ramach technologii cyfrowych oraz że potrzebne są solidne zabezpieczenia, aby zagwarantować ochronę praw człowieka. UE będzie aktywnie propagować powszechne prawa człowieka i podstawowe wolności, praworządność i zasady demokratyczne w **przestrzeni cyfrowej**. UE będzie nadal opowiadać się za podejściem opartym na prawach człowieka i zorientowanym na człowieka w sferze cyfrowej, w tym w odniesieniu do **sztucznej inteligencji** oraz innych nowych i powstających technologii. UE będzie nadal apelować do wszystkich zainteresowanych stron o zapobieganie szkodom wywoływanym przez te technologie, a także o powstrzymanie się od ich wykorzystywania w sposób naruszający powszechne prawa człowieka i podstawowe wolności lub naruszający międzynarodowe prawo humanitarne. UE będzie apelować do wszystkich państw o ochronę przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego w internecie i będzie opowiadać się za otwartym, wolnym, inkluzywnym, bezpiecznym, globalnym, interoperacyjnym i zabezpieczonym internetem dla wszystkich oraz za zabezpieczaniem jego podstaw obejmujących wiele zainteresowanych stron. UE będzie opowiadać się za poszanowaniem prywatności i będzie propagować prawo do prywatności i do ochrony danych.
39. UE będzie przywoływać swoje oparte na zasadach stanowisko sprzeciwiające się **karze śmierci we wszelkich przypadkach i we wszelkich okolicznościach**. Będziemy apelować do wszystkich krajów stosujących karę śmierci o jej zniesienie lub o utrzymanie lub wprowadzenie moratorium jako pierwszy krok w kierunku zniesienia tej kary, a do krajów rozważających ponowne wprowadzenie tej kary – o powstrzymanie się od tego kroku wstecz. UE będzie zdecydowanie i jednoznacznie potępiać stosowanie kary śmierci, także w przypadkach naruszających międzynarodowe standardy minimalne, i będzie zdecydowanie popierać odpowiednie rezolucje ONZ; będzie także apelować o zapewnienie zakazu arbitralnego pozbawiania życia, w tym zakazu egzekucji pozasądowych. UE będzie propagować dalszą ratyfikację drugiego protokołu fakultatywnego do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, który to protokół ma na celu zniesienie kary śmierci.

40. UE będzie nadal potępiać wszelkie tortury i inne okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie, bez względu na to, gdzie mają one miejsce; będzie także wypowiadać się przeciwko arbitralnemu zatrzymywaniu i pozbawianiu wolności, a także przeciwko wymuszonym zaginięciom. UE będzie podnosić świadomość coraz powszechniejszego stosowania **tortur** i złego traktowania jako metody tłumienia sprzeciwu politycznego i ograniczania przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego. Będzie ponawiać apel o doprowadzenie do powszechnej ratyfikacji i skutecznego wdrożenia konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz protokołu fakultatywnego do niej. UE będzie w dalszym ciągu propagować światowy sojusz na rzecz zwalczania handlu narządami tortur i rozważy dalsze kroki w celu zakazania światowego handlu towarami, które nie mają innego praktycznego zastosowania niż do celów wymierzania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania. UE potwierdzi swoje niezachwiane zaangażowanie na rzecz postępów w eliminowaniu **wymuszonych zaginięć**, z wykorzystaniem osiągnięć pierwszego Światowego Kongresu w sprawie Wymuszonych Zaginięć.
41. UE potwierdzi, że jest mocno zaangażowana w propagowanie i ochronę prawa do **wolności religii lub przekonań** dla wszystkich osób na całym świecie. UE będzie propagować i chronić przysługujące wszystkim prawo do posiadania lub nieposiadania religii lub przekonań, do ich zmiany lub do ich manifestowania samodzielnie lub w społeczności, w sferze publicznej czy prywatnej. UE będzie potępiać dyskryminację, nietolerancję, przemoc i prześladowanie ze względu na religię lub przekonania oraz odrzucać wszelkie formy nawoływania do nienawiści religijnej. UE będzie nadal propagować kulturę tolerancji religijnej, poszanowania różnorodności oraz wzajemnego zrozumienia; będzie też wspierać dialog międzywyznaniowy i międzykulturowy jako narzędzia niezbędne do pokojowego współistnienia.

42. W związku z 60. rocznicą Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (ICERD) UE będzie nadal konstruktywnie angażować się we wszystkie inicjatywy związane ze zwalczaniem wszelkich form **rasizmu**, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanych z tym przejawów nietolerancji na całym świecie. Jednocześnie UE będzie przypominać swoje wieloletnie stanowisko na temat potrzeby zapewnienia powszechnej ratyfikacji oraz pełnego i skutecznego wdrożenia ICERD, a także potrzeby wdrożenia deklaracji i programu działania z Durbanu oraz zracjonalizowania i usprawnienia mechanizmów następczych. UE będzie nadal konstruktywnie angażować się w negocjacje dotyczące projektu deklaracji ONZ w sprawie poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka przysługujących osobom pochodzenia afrykańskiego. UE potwierdza swoje zobowiązanie do zwalczania rasizmu, w tym za pośrednictwem unijnej strategii przeciwdziałania rasizmowi na lata 2026–2030.
43. UE potwierdza swoje zobowiązanie do propagowania **praw osób z niepełnosprawnościami** i włączania tych praw do głównego nurtu wszystkich swoich działań zewnętrznych, w tym poprzez przyszłą inicjatywę „Udoskonalenie strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami do 2030 r.”. Zintensyfikujemy wysiłki na rzecz zapewnienia wszystkim osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z przysługujących im praw na równych zasadach z innymi osobami – w tym w sytuacjach konfliktów zbrojnych i innych kryzysów humanitarnych – oraz pełnego, skutecznego i rzeczywistego uczestnictwa i włączenia społecznego we wszystkich aspektach życia społecznego, kulturalnego, edukacyjnego, gospodarczego, obywatelskiego i politycznego, w tym poprzez promowanie wzmocnienia ich pozycji i przywództwa. UE potwierdza swoje wsparcie dla oenzykowskiej strategii integracji osób z niepełnosprawnościami i popiera zalecenia sekretarza generalnego ONZ dotyczące jej wdrażania.
44. UE będzie nadal wzywać wszystkie państwa – także na wszystkich odpowiednich forach – do poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka przysługujących osobom należącym do **mniejszości** narodowych, etnicznych, religijnych i językowych. UE będzie promować prawo mniejszości do skutecznego udziału w życiu kulturalnym, religijnym, społecznym, gospodarczym i publicznym. UE będzie sprzeciwiać się wszelkim formom podżegania do przemocy lub nienawiści oraz mowie nienawiści w internecie i poza nim, przy jednoczesnej ochronie prawa do wolności opinii i wypowiedzi.

45. UE nadal będzie orędowniczką **praw dziecka** i będzie priorytetowo traktować ochronę dzieci przed wszelkimi formami przemocy, w tym w środowisku cyfrowym, oraz promowanie powszechnego dostępu do wysokiej jakości bezpiecznej edukacji włączającej i ograniczanie ubóstwa dzieci i nierówności wśród dzieci. UE będzie w dalszym ciągu zwracać szczególną uwagę na ochronę dzieci dotkniętych konfliktami zbrojnymi i znajdujące się w sytuacjach pokonfliktowych, wzmacniając koordynację z mechanizmami ONZ, zgodnie z wytycznymi UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych. UE wciąż będzie działać na rzecz wyeliminowania wszelkich form dyskryminacji dzieci.
46. UE będzie nadal propagować pełne korzystanie przez **osoby starsze** ze wszystkich przysługujących im praw człowieka, zapewniając im udział we wszystkich sferach życia, oraz będzie nadal walczyć z ageizmem, dyskryminacją ze względu na wiek i wszelkimi formami przemocy. UE będzie działać na rzecz wyeliminowania luk w ochronie i promowania skutecznego wdrażania międzynarodowych norm w tym zakresie, współpracując jednocześnie z odpowiednimi organami ONZ.
47. UE potwierdza zdecydowaną wolę poszanowania, ochrony i realizacji wszystkich **praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych**, w tym prawa do nauki, pożywienia, ochrony zdrowia, zabezpieczenia społecznego, odpowiednich warunków mieszkaniowych i godnej pracy, oraz wolę wspierania istotnych inicjatyw w tym zakresie. Będzie aktywnie angażować się w dyskusje na temat gospodarki wzmacniającej prawa człowieka. Nadal będzie wspierać powszechny dostęp do bezpiecznej i przystępnej cenowo wody pitnej w wystarczającej ilości, do urządzeń sanitarnych i do higieny, a także będzie podkreślać znaczenie związku tych obszarów z prawami człowieka. UE w dalszym ciągu będzie propagować prawa kulturalne i ochronę dziedzictwa kulturowego.

48. UE będzie nadal współpracować z OHCHR i grupą roboczą ONZ ds. **biznesu i praw człowieka** z myślą o propagowaniu wdrażania wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na całym świecie. Przepisy UE dotyczące należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju i walki z pracą przymusową stanowią ważną podstawę konstruktywnego zaangażowania UE na forum ONZ, w tym w odniesieniu do opartego na konsensusie prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego biznesu i praw człowieka. Aby poprawić ochronę ofiar i stworzyć równe szanse na całym świecie, należy dążyć do szerokiego, międzyregionalnego konsensusu między państwami członkowskimi ONZ. UE w dalszym ciągu będzie wspierać przyjmowanie krajowych planów działania w państwach członkowskich i krajach partnerskich oraz będzie działać na rzecz kompleksowych unijnych ram na potrzeby wdrażania wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka. Będzie również konstruktywnie współpracować w ramach grupy roboczej ONZ ds. opracowania międzynarodowych ram regulacyjnych dotyczących działalności prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich.
49. Uznając wpływ **zmiany klimatu**, utraty różnorodności biologicznej, degradacji środowiska i zanieczyszczenia na korzystanie z praw człowieka przez obecne i przyszłe pokolenia, UE będzie nadal angażować się w promowanie podejścia opartego na prawach człowieka w celu wzmocnienia wysiłków na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. UE będzie przypominać o obowiązkach państw jako podmiotów odpowiedzialnych w tym względzie i skoncentruje się na tych podmiotach praw, które są najbardziej narażone na skutki potrójnego kryzysu planetarnego. UE będzie promować istotną rolę, jaką odgrywają obrońcy praw człowieka zajmujący się kwestiami środowiska i obrońcy praw człowieka wywodzących się z ludności rdzennej, oraz wspierać środki służące ochronie tych obrońców praw człowieka. UE będzie aktywnie angażować się w dyskusje na temat urzeczywistnienia prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska, również w świetle opinii doradczej Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z lipca 2025 r. Będzie opowiadać się za tym, by śmiałe i pilne środki niezbędne w ramach zielonej transformacji były sprawiedliwe i inkluzywne.

50. UE będzie nadal propagować prawa **ludności rdzennej** określone w oenzetowskiej Deklaracji o prawach ludności rdzennej i w prawie międzynarodowym praw człowieka oraz będzie w tym kontekście aktywnie uczestniczyć we wszystkich odpowiednich forach, na których są omawiane prawa ludności rdzennej. UE nadal będzie aktywnie angażować się we wszelkie wysiłki mające wzmocnić pełny, skuteczny i rzeczywisty udział przedstawicieli i instytucji ludności rdzennej we wszystkich odpowiednich spotkaniach na forum ONZ poświęconych dotyczącym ich sprawom. UE będzie podkreślać znaczenie obrońców praw człowieka wywodzących się z ludności rdzennej, w tym w kontekście ziemi i zasobów naturalnych oraz ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i klimatu, a także zapewnienia im możliwości propagowania praw człowieka bez obawy przed represjami. UE będzie przypominać o szczególnej wrażliwości ludności rdzennej w kontekście zmiany klimatu. UE będzie także promować równe, pełne, skuteczne i rzeczywiste zaangażowanie i przywództwo kobiet wywodzących się z ludności rdzennej. UE będzie podkreślać, jak ważne jest, by zapewnić dzieciom wywodzącym się z ludności rdzennej dostęp do edukacji w ich własnym języku i w poszanowaniu ich własnej kultury.
51. UE będzie przypominać, że **prawo do rozwoju** jest zakorzenione w powszechnym, niepodzielnym, wzajemnie powiązanim, współzależnym i wzajemnie wzmacniającym się charakterze wszystkich praw człowieka, przy czym jednostki są głównymi podmiotami, siłą napędową i beneficjentami rozwoju, a państwa ponoszą główną odpowiedzialność za poszanowanie, ochronę i realizację wszystkich praw człowieka zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego praw człowieka. UE będzie przypominać o swoim zastrzeżeniu do projektu prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego prawa do rozwoju lub wszelkich podejść, które mogłyby podważyć zobowiązania państw w zakresie praw człowieka, stawiając prawo do rozwoju ponad innymi prawami człowieka lub przyznając takie prawa państwom. UE przypomina również o spoczywającym na państwach jako głównych podmiotach odpowiedzialnych obowiązku pełnej realizacji wszystkich praw człowieka. UE będzie nadal sprzeciwiać się wszelkim przedwczesnym lub niezrównoważonym procesom, opowiadać się za przejrzystym, inkluzywnym i opartym na konsensusie podejściem oraz nalegać na pełne dostosowanie do prawa międzynarodowego praw człowieka. UE będzie nadal konstruktywnie angażować się na forach międzynarodowych zarówno w kwestiach proceduralnych, jak i merytorycznych, nie przesądzając o swoim ostatecznym stanowisku.

52. UE będzie w dalszym ciągu intensyfikować działania na rzecz przestrzegania prawa międzynarodowego oraz promowania i ochrony praw człowieka w odniesieniu do wszystkich **uchodźców, osób ubiegających się o azyl, osób wewnętrznie przesiedlonych i migrantów**, w szczególności podstawowego prawa do ubiegania się o azyl i zasady *non-refoulement*, ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w trudnej sytuacji. UE będzie nadal opowiadać się za opartym na prawach człowieka podejściem do współpracy w dziedzinie migracji i wdrażać takie podejście. UE będzie nadal oferować możliwości legalnych dróg migracji, przy poszanowaniu kompetencji krajowych. UE będzie wzywać wszystkie państwa do zapobiegania **handlowi ludźmi i przemytowi migrantów** oraz do zwalczania tych procederów, w tym w ramach światowego sojuszu na rzecz przeciwdziałania przemytowi migrantów. UE potwierdza, że jest zdecydowana przeciwdziałać – przy pełnym poszanowaniu praw człowieka i prawa międzynarodowego – nielegalnej migracji i instrumentalizacji migrantów do celów politycznych. UE nie pozwoli żadnemu krajowi nadużywać swoich wartości, w tym prawa do azylu.
53. UE będzie wzywać wszystkie państwa do zapewnienia, aby **reakcja na terroryzm i przestępczość zorganizowaną**, obejmująca postępowania przygotowawcze i ściganie, była w pełni zgodna z prawem międzynarodowym, przy czym najważniejsze mają być prawa ofiar. Walka z terroryzmem i brutalnym ekstremizmem nie może naruszać prawa międzynarodowego, w tym praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego, ani być w tym celu wykorzystywana instrumentalnie.
-